

Marxilaiset, vasemmistolaiset ja vallankumoukselliset naisajattelijat

- Ei vain feministejä

Camilla Kantola

Esiteltävät teoreetikot ja filosofit:

- Rosa Luxemburg (1871–1919)
- Emma Goldman (1869–1940)
- Alexandra Kollontai (1872–1952)
- Raya Dunayevskaya (1910–1987)
- Ellen Meiksins Wood (1942–2016)

Mitä on marxismi (tai Marx-vaikutteisuus)?

- Marxilaisuuden suuntia on monia; marxilaisuuden rajauksia monia
- Tässä vain yhdenlainen otos marxilaisia naistieteilijöitä, pyrkimyksenä **mahdollisimman laaja-alainen edustus**
- Feminismi on lokero – hyvä lokero, mutta mielikuvissa pelkistävä?
- Feminismi – vanhempi, tuoreempi, intersektionaalinen – käsittelee periaatteessa kaikkia yhteiskunnallisia ilmiöitä, mutta rajautuu kuitenkin vähän eri tavalla kuin marxismi
- Naisteoreetikoista vaikea löytää tietoa, varsinkin heidän tekstejään. Lähteinä käytetty mm: marxists.org; Oxford Dictionaries -sivuston marxist feminism -osio; Niin&näin -lehti; Sosiologia-lehti; gutenber.org; wikipedian lähteet

Esittelyä vaille jäävät teoreetikot, filosofit ja muut kirjoittajat:

- Mm. kaikki suomalaiset.
- Marxilaisuutta esitelleitä, käsitelleitä tai edistäneitä suomalaisia yhteiskuntatieteilijöitä, joiden tuotantoon en mene tarkemmin: esim. Raija Julkunen, Liisa Rantalaiho, Marja Holmila, Marja Järvelä, Leena Paldán.
- Monet heistä ovat tutkineet myöhemmin hyvinvointia, mutta osa on myös etäännytynyt myöhemmin marxilaisuudesta.

Rosa Luxemburg (1871–1919)

- Tunnettu vallankumouksellinen klassikko

- filosofi, taloustieteilijä, vallankumouksellinen ja sodan vastustaja
- vaikutti Saksassa, vastusti sotia ja kannatti aseistakieltäytymistä
- sosialistisen vallankumouksen kannattaja; vallankumouksellisen demokratian tavoite
- vastusti Bernsteinin revisionismiteoriaa
- osallistui mm. Adam Smithin kritisointiin ja keskusteluun pääoman uusintamisesta

Rosa Luxemburg (1871–1919)

- Tunnettu vallankumouksellinen klassikko

- Luettavaa:
 - Reformi vai vallankumous (1900)
 - Pääoman kasautuminen (1913)

Emma Goldman (1869–1940)

- vasemmistoanarkisti (syndikalisti)

- tärkeä anarkistien klassikkona, päämääränä kommunismi, vastustuksen kohteena kapitalistinen työn riisto
- kannatti Venäjän vallankumousta aluksi "täydestä sydämestään"
- kritisoi myös sosialisteja vallan ottamispyrkimyksestä ja hierarkioiden säilyttämisestä (kuten anarkistit muutenkin)
- vallankumoukseen sisältyi kuitenkin yhteisöjä ja näiden yhteistyötä, mutta enemmän vapaaehtois pohjalta...
- myös uskonto- ja avioliittoinstituution vastustaja, vapaan rakkauden kannattaja

Emma Goldman (1869–1940)

- vasemmistoanarkisti (syndikalisti)

- Luettavaa:
 - What I Believe (1908)
 - Syndicalism - The Modern Menace to Capitalism (1913)

Alexandra Kollontai (1872–1952)

- Varhaisen Neuvostoliiton rakentaja ja feministi

- vallankumouksellinen ensin tsaarin ajan Venäjällä, sitten rakensi Neuvostoliittoa sen alkuvaiheissa
- urauurtava varhainen feministi: puolusti tasa-arvoa ja vallankumousta joka vaiheessa, nosti esiin naisten kamppailuja ja kamppailevia naisia
- tarvittiin uudenlaista ihmistä tai psyykeä, joka olisi jo sopeutunut tasa-arvoon

Alexandra Kollontai (1872–1952)

- Vallankumouksellinen; erittäin urauurtava varhainen feministi

- Luettavaa:

- Sexual Relations and the Class Struggle (1921) (marxists.org)

Raya Dunayevskaya (1910–1987)

- Trotskilainen ajattelijä ja aktivisti

- muotoili ajatuksen jatkuvasta vallankumouksesta
- haki uudenlaista vallankumouksellista subjektia
- humanistispainotteinen marxilainen

Raya Dunayevskaya (1910–1987)

- Trotskilainen ajattelijä ja aktivisti

- Luettavaa:
 - New Passions and New Forces - The Black Dimension, The Anti-Vietnam War Youth, Rank-and-File Labor, Women's Liberation (1973)

Ellen Meiksins Wood (1942–2016)

- **Politiikan tutkija, Marxin puolustaja Neuvostoliiton jälkeen**

- oli tuomassa politiikkaa (ja luokkataistelua) takaisin marxilaisuuteen
- 1990-luvulla oli tuomassa Marxia takaisin keskustelusta, josta Marx oli syrjäytetty neuvostososialismin päättymisen jälkeen

Ellen Meiksins Wood (1942–2016)

- Poliitiikan tutkija, Marxin puolustaja Neuvostoliiton jälkeen

- Luettavaa:
 - Back to Marx (1997) <https://monthlyreview.org/1997/06/01/back-to-marx>
 - The Communist Manifesto After 150 Years (1998)
<https://monthlyreview.org/1998/05/01/the-communist-manifesto-after-150-years>